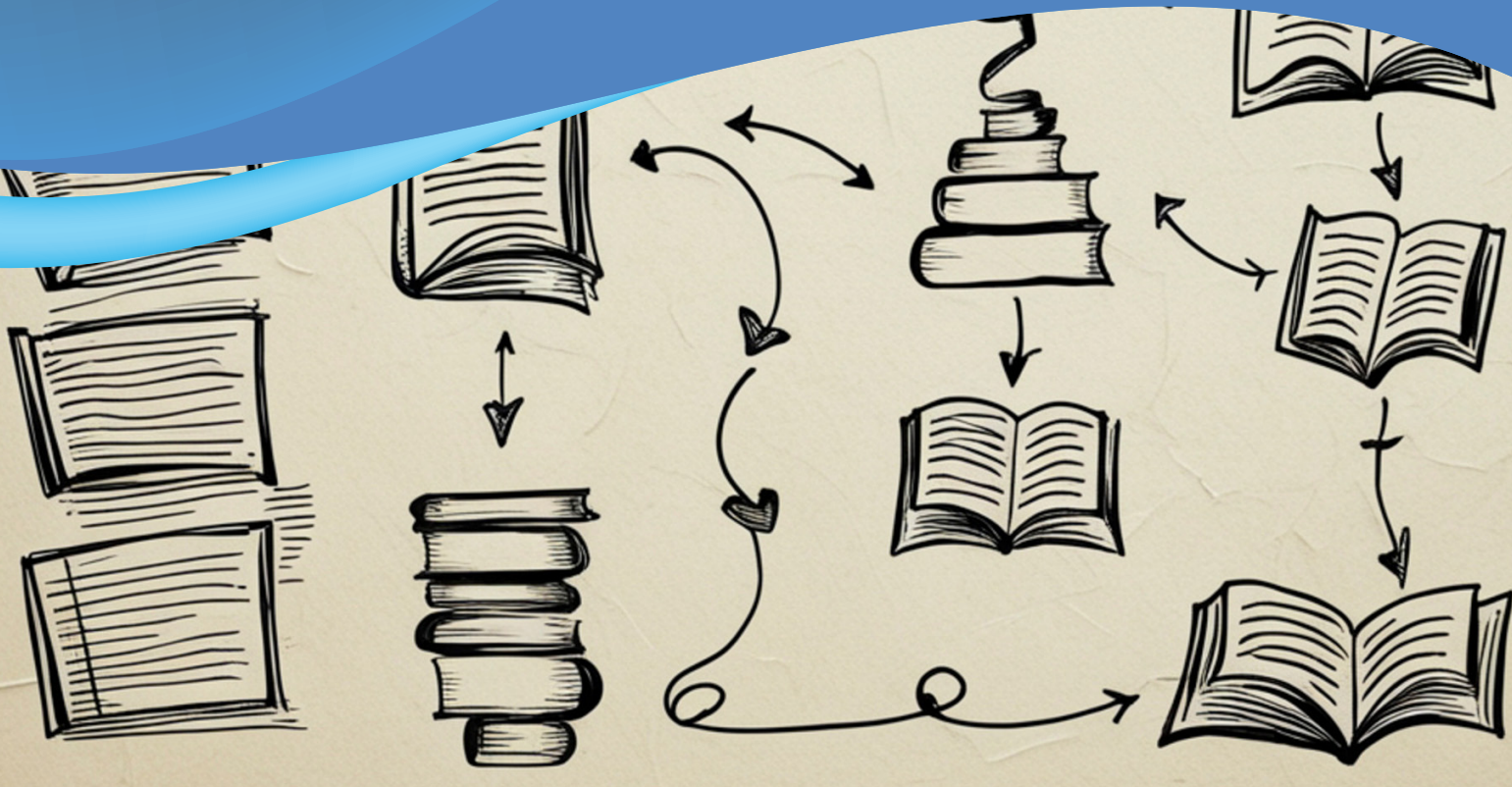

Unapređenje kvaliteta obrazovanja kroz procese učenja i podučavanja

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini podržava sistemske promjene u obrazovanju u BiH — promovirajući inkluzivno učenje usmjereno na učenike/ice, jačanje nastavničkih kompetencija, unapređenje materijala za učenje i podučavanje, te osiguravanje reformi koje su zasnovane na podacima i oblikovane u okviru šireg javnog dijaloga. Krajnji cilj je pružiti prilike svakoj mladoj osobi u BiH da stekne relevantna znanja, vještine i vrijednosti kako bi uspjela u raznolikom društvu i doprinijela dugoročnom miru i prosperitetu.

Obrazovanje je ključno za razvoj održivog mira u Bosni i Hercegovini (BiH) jer doprinosi oblikovanju gledišta i stavova mladih

ljudi u njihovim formativnim godinama. Tri decenije nakon rata u BiH, obrazovni sistem je i dalje politiziran i koristi se za održavanje

etničkih podjela i razlika, što ometa pomirenje i ugrožava ukupnu dugoročnu stabilnost i sigurnost zemlje¹. Bez održivog ulaganja u inkluzivno i kvalitetno obrazovanje, postoji rizik od produbljivanja podjela među mladima, slabljenja povjerenja javnosti u institucije i potkopavanja dugoročne društvene kohezije i stabilnosti u BiH.

Istovremeno, vlasti su dugo zanemarivale prioritizaciju i ulaganje u kvalitet obrazovanja, koji je, na

osnovu rezultata PISA 2018 i TIMSS² (2019, 2023) , i dalje vrlo nizak. Rezultat je daljnje nazadovanje obrazovnih sistema koji ne uspijevaju opremiti učenike/ice vještinama potrebnim za napredovanje u dinamično promjenjivom svijetu i raznolikim društvima.

Stavljanje ishoda učenja u središte reformi cijelog sistema

Na osnovu dugogodišnje saradnje i partnerstava, Misija podržava nadležne obrazovne vlasti u

¹ Misija OSCE-a u BiH, Izvještaj „Školski nazivi, simboli i manifestacije u osnovnim i srednjim školama u Bosni i Hercegovini: presjek stanja i preporuke“, 2021; Misija OSCE-a u BiH, Izvještaj „Dvije škole pod jednim krovom“ - najvidljiviji primjer diskriminacije u oblasti obrazovanja u Bosni i Hercegovini“, 2018; Izvještaj o učenju i nastavi historije o periodu od 1992. do 1995. godine u osnovnim školama u BiH „Podučavanje historije o periodu od 1992. do 1995. godine u Bosni i Hercegovini: Izgradnja povjerenja ili produbljivanje podjela?“, 2023.

² Vidjeti: PISA 2018 Izvještaj za Bosnu i Hercegovinu; TIMSS 2019 Izvještaj za Bosnu i Hercegovinu; TIMSS 2023 rezultati za Bosnu i Hercegovinu.

provođenju sveobuhvatne kurikularne reforme i transformaciji sistema sa procesa učenja i podučavanja zasnovanog na sadržaju na procese usmjerene na učenike/ice. Kako bi se održale ove promjene u učionicama, Misija se zalaže za unapređenje materijala za učenje i nastavu te kontinuirani profesionalni razvoj nastavnika/ica.

Kroz svoj projekat „Kurikularnom reformom do kvalitetnog obrazovanja“, Misija je pružila preporuke za sistemsku promjenu, uz sveobuhvatnu analizu postojećih nastavnih programa i jedinstvenu online platformu zasnovanu na temeljnim postavkama za razvoj novih predmetnih kurikuluma. Misija također pruža podršku obrazovnim vlastima u provedbi unaprijeđene Zajedničke jezgre definirane na ishodima učenja (ZJNPP), koju je razvila Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje (APOSO).

Materijali za učenje i podučavanje

Uprkos promjenama u materijalima za učenje i podučavanje, uključujući udžbenike, oni koji se

trenutno koriste širom BiH često ne uspijevaju podržavati vrijednosti demokratskog društva i ne pružaju odgovarajuće smjernice za postizanje željenih ishoda učenja. U saradnji s obrazovnim vlastima, kao i s autorima/icama, recenzentima/icama i izdavačima, Misija se zalaže za razvoj smjernica za izradu standarda kvaliteta materijala za učenje i podučavanje; te za pomoć učenicima/ama i nastavnicima/ama u primjeni predmetnih kurikuluma i postizanju postavljenih ishoda učenja.

Podrška nastavnicima i nastavnicama

Primjena novih predmetnih kurikuluma u učionici zahtijeva opremanje nastavnika/ica potrebnim kompetencijama. To će im omogućiti da se uključe u procese učenja i podučavanja prema inkluzivnom kvalitetnom obrazovanju. Međutim, trenutni okvir za inicijalno obrazovanje nastavnika/ica i dalje zaostaje, dok profesionalno usavršavanje nastavnika/ica zahtijeva značajna poboljšanja u smislu organizacije i priznavanja. Oba ova nedostatka ugrožavaju primjenu novih predmetnih

kurikuluma, kao i njenu održivost. Stoga Misija sarađuje s međunarodnim i domaćim partnerima kako bi se sistematski uvele promjene u inicijalno obrazovanje i kontinuirano profesionalno usavršavanje nastavnika/ica.

Dijalog o unapređenju kvaliteta obrazovanja

Kako bi se osigurala transparentnost i inkluzivnost obrazovnih reformi, Misija radi na uspostavljanju suštinskog dijaloga između svih nosilaca aktivnosti i aktera u obrazovanju – ministarstava obrazovanja, pedagoških zavoda, učenika/ica, nastavnika/ica i roditelja. Ovi dijalozi bi trebali omogućiti široko razumijevanje obrazovnih reformi, te generirati povratne informacije o napretku i osigurati odgovornost, kao i povećati učešće građana.

Misija stavlja poseban fokus na učešće učenika/ica, prepoznajući ih kao vitalne aktere u oblikovanju kvaliteta obrazovanja. Jačanje kapaciteta učenika/ica da se aktivno uključe u dijalog, izraze svoja gledišta i doprinesu konstruktivnim prijedlozima za unapređenje ključno je za ovaj pristup. Osiguravanjem da se

glasovi učenika/ica čuju i poštuju, stvara se inkluzivno okruženje u kojem njihove ideje mogu značajno utjecati na obrazovne politike i prakse.

Misija aktivno zagovara kontinuirano učešće učenika/ica iz BiH u međunarodnim istraživanjima učeničkih postignuća. Ova istraživanja pružaju pouzdane i uporedive podatke za identifikaciju nedostataka i praćenje napretka u obrazovanju. Takvi dokazi su ključni za dizajniranje i prilagođavanje politika i reformi koje su usklađene s međunarodnim standardima i usmjerene na unapređenje ishoda učenja.

Za više informacija
skenirajte QR kod.

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini
Fra Anđela Zvizdovića 1, UNITIC Toranj A
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 952 100
Fax: +387 33 442 479
press.ba@osce.org
<https://bih.osce.org/>

Pratite Misiju OSCE-a u BiH

